



СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2020. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ
ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА-ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2020. ГОДИНЕ
ПАРТИЈЕ ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА

Број: 03-07-06-689/21
Сарајево, 20.01.2023. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ.....	5
Предмет ревизије.....	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	6
5.1 НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	13

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију финансијских извјештаја Партија демократског прогреса за 2020. годину и то: годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних 2020. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом финансијских извјештаја за 2020. годину, утврђено је да је Партија демократског прогреса прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1) и став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, финансијски извјештаји указују да је Партија демократског прогреса у 2020. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја Партије демократског прогреса за 2020. годину, и то: годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из коригованог годишњег финансијског извјештаја Партија демократског прогреса се финансирала из следећих извора¹:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	11.286,27	1,58
2.	Прилози физичких лица (3-а)	29.502,00	4,13
3.	Прилози правних лица (3-б)	3.800,00	0,53
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	664.894,61	93,09
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	709.482,88	99,33
II	Остали приходи и друго	4.768,20	0,67
	Извори финансирања (I+II)	714.251,08	100,00

У коригованом годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 936.345,25 КМ².

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Партија демократског прогреса. Скраћени назив странке: ПДП.

Партија демократског прогреса Републике Српске уписана је у регистар код Основног суда у Бањој Луци, рјешењем број: Рп-6/99 од 01.10.1999. године. Рјешењем број: Рп-14/02 од 27.09.2007. године уписана је промјена лица овлаштеног за заступање политичке странке и промијењен је назив и сједиште политичке странке. Рјешењем број: Рп-14/02 од 17.05.2016. године уписана је промјена лица овлаштеног за заступање и представљање политичке странке.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Улица I Крајишког корпуса 130.

Лице овлаштено за заступање странке за 2020. годину је Бранислав Бореновић, председник.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2020. годину је Рада Станић.

¹ Подаци из обрасца 3 (извори финансирања) годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину који је достављен 28.11.2022. године.

² Подаци из обрасца 4 (расходи политичке странке) годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину који је достављен 28.11.2022. године.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, организациону структуру Партије демократског прогреса чине:

- Главни одбор,
- 6 градских одбора и
- 56 општинских одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај Партије демократског прогреса за 2020. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних у новембру 2020. године, и то сљедећих организационих дијелова:

- Главни одбор Партије демократског прогреса,
- Градски одбор Партије демократског прогреса Бијељина и
- Општински одбор Партије демократског прогреса Козарска Дубица.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијски докази, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је Партија демократског прогреса у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ.

Обим ревизије финансијских извјештаја Партије демократског прогреса обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких и правних лица, приходе из буџета и трошкове изборне кампање.

Обим ревизије је био ограничен јер емитер није доставио потребну документацију³ о медијском представљању Партије демократског прогреса, коју странка, такође, на посједује, тако да није било могуће утврдити тачан износ трошкова изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је ревизију и преглед финансијских извјештаја Партије демократског прогреса у периоду од 2004. до 2019. године, након чега су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину издат је извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да сваке године доноси прецизан и јасан програм утрошка средстава и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, да води евиденције о примљеним прилозима, без обзира на који их начин оствари, да се не финансира из забрањених извора, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама. Странци је, такође, препоручено да изврши усаглашавања обавеза са свим добављачима, да обрати пажњу на исправност и вјеродостојност књиговодствених исправа, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да доставља сву тражену документацију коју затражи Централна изборна комисија БиХ.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину, утврђено је да Партија демократског прогреса није испоштовала све препоруке ревизије.

³ Емитер је у свом допису навео да због пожара не располаже цјелокупном архивом.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Партија демократског прогреса прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Партија демократског прогреса је финансијска средства у износу од 190.193,87 КМ утрошила мимо утврђеног Програма утрошка средстава за 2020. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Странка је у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину исказала укупне расходе у износу од 936.345,25 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава за 2020. годину који је странка доставила, утврђено је да је странка планирала трошкове у укупном износу од 990.000,00 КМ, од чега трошкове кампање у износу од 550.000,00 КМ.

Такође је утврђено да странка није сачинила план утрошка средстава по врстама трошкова, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима.

Анализом достављеног Програма утрошка средстава за 2020. годину, утврђено је да странка није планирала све трошкове, те да је режијско-административне трошкове остварила у већем износу од планираних.

Такође, утврђено је да је Партија демократског прогреса финансијска средства утрошила мимо утврђеног Програма утрошка средстава за 2020. годину, како слиједи:

- Странка је у обрасцу 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) годишњег финансијског извјештаја исказала трошкове ситног инвентара и ауто гума у износу од 989,53 КМ, трошкове осталих бруто накнаде зарада у износу од 1.464,86 КМ, трошкове отпремнина, накнада и помоћи у износу од 875,00 КМ, трошкове дневница и путних трошкова запослених у износу од 3.033,23 КМ, трошкове дневница и путних трошкова у износу од 35.734,19 КМ, трошкове одржавања опреме у износу од 2.578,39 КМ, остале расходе у износу 4.885,03 КМ, трошкове адвокатских услуга у износу од 3.596,60 КМ, трошкове стручног усавршавања у износу од 279,10 КМ, трошкове услуга у износу од 2.372,00 КМ, трошкове уговора о дјелу у износу од 39.995,27 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 12.467,02 КМ, трошкове платног промета у износу од 2.593,18 КМ, трошкове стручних публикација, часописа, дневних новина у износу од 890,01 КМ, остале нематеријалне трошкове у износу од 11.986,09 КМ, расходе претходних година у износу од 986,07 КМ и расходе камата у износу од 78,87 КМ, а исте није планирала у програму утрошка средстава.
- Партија демократског прогреса је трошкове бруто плата планирала у износу од 150.000,00 КМ, а исте је остварила у износу од 187.795,19 КМ, што је за 32.795,19 КМ више у односу на планиране.
- Странка је трошкове закупа остварила у износу већем за 32.594,24 КМ у односу на планирани износ. Програмом утрошка средстава за 2020. годину, странка је трошкове закупа планирала у износу од 30.000,00 КМ, а исте је у обрасцима годишњег финансијског извјештаја исказала у износу од 62.594,24 КМ.

б) Партија демократског прогреса је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 8. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Партија демократског прогреса није у пословним књигама евидентирала и у годишњем финансијском извјештају није исказала неновчане донације које је примила по основу

бесплатних објава на друштвеним мрежама, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Наиме, одлукама Централне изборне комисије Босне и Херцеговине утврђено је да су кандидати политичке странке на друштвеним мрежама водили плаћену изборну кампању, а прије службеног почетка изборне кампање.

С обзиром да политичка странка није платила објаве на друштвеним мрежама, остварила је неновчане донације физичких лица-кандидата странке, како слиједи:

-Увидом у Одлуку Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, утврђено је да је Дејан Којић, кандидат коалиције СДС-ПДП путем друштвене мрежа „Facebook“ водио плаћену изборну кампању за Локалне изборе 2020. године, а прије службеног почетка изборне кампање. Исто тако, утврђено је да је објава спонзорисана. У годишњем финансијском извјештају странка није евидентирала неновчану донацију физичког лица Дејана Којића.

-Увидом у службене евиденције утврђено је да је Љубиша Петровић, кандидат коалиције СДС-ПДП, путем друштвене мреже „Facebook“ водио плаћену изборну кампању за Локалне изборе 2020. године, а прије службеног почетка изборне кампање. На „Facebook“ објави наведено је да је иста спонзорисана што је неспоран доказ вођења плаћене изборне кампање. Странка у годишњем финансијском извјештају није евидентирала ову неновчану донацију.

- (2) Прегледом достављене документације, утврђено је да је Партија демократског прогреса у 2020. години извршила отпис обавеза из ранијих година према Општини Фоча у износу од 2.448,00 КМ, чиме је остварила неновчану донацију која је чланом 8. став (1) тачка а) Закона о финансирању политичких странака забрањена политичким странкама.

Такође, Партија демократског прогреса је у 2020. години из својих пословних књига искњижила обавезе према Јавној установи „Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање“ Челинац, те је остварила неновчану донацију у износу од 250,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка б) Закона о финансирању политичких странака.

Странка је наведене неновчане донације у укупном износу од 2.698,00 КМ исказала у обрасцу 3 (извори финансирања) у оквиру осталих прихода.

- (3) На основу обављене ревизије утврђено је да Партија демократског прогреса није у финансијском извјештају пријавила све трошкове медијског представљања⁴, односно да је примила неновчану донацију правног лица „Радио-телевизија БН“ д.о.о. по основу медијског представљања странке, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

С обзиром да је правно лице „Радио-телевизија БН“ д.о.о. у току 2020. године имало закључене уговоре о услугама са Градом Приједором и Општином Лопаре у износу већем од 10.000,00 КМ, прекршене су и одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- с) Партија демократског прогреса прекршила је одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине**

Прегледом годишњег финансијског извјештаја утврђено је да Партија демократског прогреса није успоставила правилне, тачне и потпуне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, није извршила правилну класификацију прихода, те обрасце годишњег финансијског

⁴ Детаљно наведено у налазу под ц).

извјештаја за 2020. годину није попунила у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ бр. 96/13 и 89/16) - у даљем тексту: Правилник, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Партија демократског прогреса, супротно рачуноводственим прописима, у пословним књигама није успоставила потпуне евиденције о својим приходима и у годишњем финансијском извјештају није исказала тачне податке о приходима, чиме је прекршила одредбе члана 13., 18. и 19. Правилника.

- У обрасцу 3 (извори финансирања) и 3-е (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу платити) годишњег финансијског извјештаја странка није исказала неновчане донације физичких лица која су платила друштвеној мрежи „Facebook“ спонзорисане објаве за промоцију кандидата на Локалним изборима 2020. године, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 18. Правилника.

- Странка је приходе по основу отписаних обавеза према правним лицима у укупном износу од 2.698,00 КМ исказала као остали приходи у обрасцу 3 финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 18. Правилника.

У поступку ревизије је утврђено да су приходи у укупном износу од 2.698,00 КМ настали по основу отписа обавеза према Општини Фоча у износу од 2.448,00 КМ и отписа обавеза у износу од 250,00 КМ према ЈУ „Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање“ Челинац, те представљају неновчане донације правних лица.

Странка је неновчане донације по основу отписаних обавеза према наведеним правним лицима требала исказати у обрасцу 3-е финансијског извјештаја.

(2) Партија демократског прогреса је у обрасцу 3 (извори финансирања) исказала приход од чланарина у износу од 11.286,27 КМ. Увидом у достављене потврде о чланарини утврђено је да је странка издала потврде о чланарини у износу од 11.046,27 КМ што је за 240,00 КМ мање од исказаног прихода од чланарине.

Контролом извода са трансакционих рачуна утврђено је да је странка издала три потврде о чланарини на којима је исказала да су физичка лица укупно уплатила за 55,00 КМ више од износа уплаћене чланарине у 2020. години⁵. Такође, утврђено је да за поједине уплате чланарине, странка није издала потврде о уплаћеној чланарини. Поред наведеног, утврђено је да је странка за физичко лице Момирка Бунић⁶ издала потврде о уплати чланарине на којима није исказала тачне податке о имену физичког лица, док на потврдама о примљеној чланарини на име Бранко Мацановић није наведена адреса физичког лица.

С обзиром да Партија демократског прогреса није за наведене уплате издала потврде о чланарини, те да у потврдама о примљеној чланарини које је издала није навела све потребне податке о члановима, прекршене су одредбе члана 6. Правилника.

Поред наведеног, у поступку контроле прилога физичких лица Андријане Видаковић у износу од 1.400,00 КМ и Саше Шауле у износу од 1.250,00 КМ, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је упутила захтјев којим је од наведених физичких лица тражила да потврде давање новчане донације. Андријана Видаковић је поступајући по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, доставила копију уплатнице, без писане изјаве, из које је утврђено да је странци дала прилог у износу од 1.400,00 КМ, док физичко лице Саша Шаула није поступио по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, тј. није доставио одговор.

(3) Увидом у уговоре о закупу пословних простора утврђено је да Партија демократског прогреса у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала тачне

⁵ Потврда број: 900-174/20 од 01.06.2020. године на име Горан Малијевић и број: 900-344/20 од 31.12.2020 године на име Бранислав Марковић.

⁶ Потврда број: 900-182/20 од 01.06.2020. године и број: 900-354/20 од 31.12.2020. године

податке о трошковима закупа пословних простора које је користила у Кнежеву, Сребреници, Гацку, Трнову и Зворнику, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- Партија демократског прогреса у годишњем финансијском извјештају и пословним књигама није исказала трошкове закупа пословних простора за ОО ПДП Кнежево, ОО ПДП Сребреница и ОО ПДП Гацко.

Странка није исказала трошкове закупа пословног простора за ОО ПДП Кнежево, а увидом у Уговор о закупу који је странка закључила са Општином Кнежево утврђено је да су трошкови закупа у 2020. години износили 360,00 КМ⁷.

На основу дописа Општине Сребреница⁸, број: 01-014-304/21 од 21.07.2021. године, утврђено је да су трошкови закупа ОО ПДП Сребреница у 2020. години износили 82,08 КМ.

Увидом у Уговор о закупу, број: 02-372-36/20 од 14.12.2020. године, закључен са Општином Гацко, утврђено је да је странка 2020. године остварила трошкове закупа у износу од 13,00 КМ, али исте није евидентирала у пословним књигама за 2020. годину.

На основу наведеног, утврђено је да је странка пропустила исказати трошкове закупа за три пословна простора у укупном износу од 455,08 КМ.

- Странка није тачно исказала трошкове закупа пословних простора које је, у току 2020. године, користила у општинама Трново и Зворник.

1. Странка је у коригованом годишњем финансијском извјештају трошкове закупа пословног простора у Трнову исказала у износу од 120,00 КМ, што је за 40,00 КМ мање од стварно насталих.

Партија демократског прогреса је исказала трошкове закупа пословног простора који је користила у Трнову у износу од 120,00 КМ. Увидом у достављени Уговор о закупу пословног простора⁹ утврђено је да су трошкови закупа за 2020. годину износили 160,00 КМ, те да Партија демократског прогреса није у пословним књигама књижила трошкове закупнине за један мјесец.

2. Партија демократског прогреса је у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину исказала трошкове закупа простора по рачуну ЈУ „Дом омладине Зворник“ број: 40/18 од 19.09.2018. године у износу од 350,01 КМ, што указује да није водила правремене евиденције о својим расходима и обавезама.

Поред наведеног, истичемо да странка у обрасцу 4.1 годишњег финансијског извјештаја није исказала трошкове закупнине за општинске одборе Лопаре, Пелагићево и Зворник, а у истом је исказала трошкове електричне енергије.

(4) На основу обављене ревизије финансијских извјештаја утврђено је да странка у обрасцима расхода 4. (расходи политичке странке), 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) и 4.2 (трошкови пропаганде) годишњег финансијског извјештаја није правилно исказала трошкове, чиме је прекршила одредбе члана 21, 22. и 23. Правилника.

- Странка није пријавила и није евидентирала трошкове изборне кампање који су настали промовисањем кандидата Дејана Којића и кандидата Љубише Петровића, што је супротно одредбама 21. и 23. Правилника.

⁷ Уговор о закупу број: 02.1-374-6/16 од 06.06.2016. године закључен са Општином Кнежево.

⁸ Одлука о давању пословних просторија објекат-Стара полицијска станица на кориштење политичкој партији, број 01-022/24 од 18.03.2020. године.

⁹ Уговор о закупу пословног простора број 03-374-14/20 од 01.09.2020. године.

Странка није пријавила трошкове изборне кампање ни у постизборном финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (3) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Настале трошкове странка је имала обавезу пријавити у обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја.

- Странка је у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају пријавила трошкове изборне кампање по рачунима „Радио и телевизије БН“ д.о.о. у износу од 73.710,00 КМ.

Увидом у рачун број: 1728/2020 од 31.10.2020. године у износу од 36.855,00 КМ и рачун број: 1825/2020 од 17.11.2020. године у износу од 36.855,00 КМ утврђено је да исти недвојбено и вјеродостојно не показују врсту и обим настале промјене (количина и појединачна цијена), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл., већ је на истим наведено да се услуге емитовања промотивних тв-спотова фактуришу према Уговору бр. 900-18/20, за периоде емитовања 19.10.-31.10.2020. године, односно 01.11.-13.11.2020. године.

Током обављања ревизије, странка је Служби за ревизију предочила Уговор бр. 900-18/20 и рачуне број: 1728/2020 од 31.10.2020. године и број: 1825/2020 од 17.11.2020. године. Странка није доставила медија-план, нити о податке о емитовању тв-спотова (количина, појединачне цијене, период објаве, трајање тв-спота и сл.).

Увидом у Уговор бр. 900-18/20 од 23.01.2020. године утврђено је да је предмет уговора закуп медијског простора у укупном трајању од 3.000 секунди, у предизборном периоду за октобарске изборе 2020. године, а према медија-плану корисника услуга. Такође, уговором је утврђено да вриједност емитовања износи 63.000,00 КМ без пдв-а.

На захтјев да достави детаљне податке о медијском представљању Партије демократског прогреса за Локалне изборе 2022. године путем програма РТВ „БН“, добављач „Радио и телевизија БН“ д.о.о. је, дописом број: 93-1/22 од 03.05.2022. године, доставила сљедеће податке: да је емитовање (укупно вријеме трајања реклама, огласа, наступа, дијалогских емисија и сл.) у програму РТВ „БН“ у периоду од 19.10.2020. године до 13.11.2020. године износило 12.881 секунда, те да је вриједност услуге која је фактурисана са урачунатим попустом износила 63.000,00 КМ без пдв-а. Исто тако, добављач „Радио и телевизија БН“ д.о.о. је, дописом број: 239-1/22 од 28.10.2022. године, доставила копију рачуна број: 1728/2020 од 31.10.2020. године и број: 1825/2020 од 17.11.2020. године, аналитичку картицу потраживања од купца Партија демократског прогреса за период 01.01.-31.12.2020. године, те потврду Територијално-ватрогасно-спасилачке јединице Града Бијељина од 09.02.2021. године.

Телевизија је, такође, обавијестила Централну изборну комисију Босне и Херцеговине да због пожара који су имали у пословним просторијама у децембру 2020. године не посједују цијелу архиву, те да нису у могућности доставити остале тражене документе. Напомињемо, да је Централна изборна комисија Босне и Херцеговине својим дописом од 19.10.2022. године, од „Радио и телевизије БН“ д.о.о. затражила да уз рачуне достави спецификацију објаве-емитовања у програму (врста политичког представљања, вријеме и трајање политичког представљања у секундама), те цјеновник услуга на основу којег су фактурисане извршене услуге и износ датог попушта.

На основу доступних података, евидентно је да Партија демократског прогреса није пријавила све трошкове медијског представљања, односно да у финансијским извјештајима за 2020. годину које је поднијела Централној изборној комисији Босне и Херцеговине није исказала све трошкове изборне кампање.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају, а због погрешних евиденција, исказала погрешне податке о режијско-административним и осталим трошковима, односно укупним трошковима странке.

1. Странка је режијско-административне и остале трошкове Градског одбора Бијељина исказала у већем износу за 2.340,00 КМ. Наиме, странка је рачун добављача Радио Телевизија Слобомир за трошкове емитовања новогодишњих и божићних честитки број: 394/20 од 31.12.2020. године у износу од 2.340,00 КМ два пута евидентирала у својим пословним књигама¹⁰, те исказала у обрасцу 4.1 (режијско-административни и остали трошкови).

2. Контролом хуманитарних расхода и увидом у достављену документацију утврђено је да је странка на основу двије одлуке¹¹ исплатила новчану помоћ у износу од по 100,00 КМ физичким лицима као помоћ у вријеме пандемије вируса COVID-19. Укупан износ помоћи коју је странка на овај начин исплатила физичким лицима износи 3.150,00 КМ.

Иако се ради о личним примањима, странка на ове исплате није обрачунала и исплатила припадајући порез на доходак и доприносе.

3. У току обављања ревизије, утврђено је да је странка у току 2020. године на конту накнада штете трећим лицима евидентирала трошкове закупа из ранијих година у износу од 12.174,25 КМ, што указује да нема правилне евиденције о расходима.

Наиме, странка је на основу пресуде Окружног суда у Добоју и потписаног Споразума са Градом Добој о начину измиривања обавеза по основу закупа из ранијих година, теретила трошкове у 2020. години за износ рате дуга у износу од 12.174,25 КМ и то на конту накнада штете трећим лицима.

- (5) Партија демократског прогреса у годишњем финансијском извјештају није правилно и тачно исказала своје обавезе, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Партија демократског прогреса је у обрасцу 5 (обавезе) коригованог годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину исказала укупне обавезе у износу од 524.927,84 КМ¹², од чега: обавезе по кредитима и позајмицама у износу од 10.000,00 КМ и остале обавезе у износу од 514.957,84 КМ.

У поступку ревизије финансијских извјештаја утврђено је да Партија демократског прогреса није у годишњем финансијском извјештају евидентирала и у пословним књигама правилно исказала обавезе према добављачима на дан 31.12.2020. године. Такође, утврђено је да странка није извршила усаглашаваће међусобних обавеза и потраживања са добављачима, што за резултат има погрешно евидентиране и исказане обавезе странке.

1. Странка је у својим пословним књигама и годишњем финансијском извјештају, а због погрешног евидентирања књиговодствених исправа у пословним књигама, исказала обавезе у износу већем од стварно насталих према добављачима: „GRANDCOMMERCE“ д.о.о. Козарска Дубица у већем износу за 297,30 КМ, Радио Телевизија Слобомир д.о.о., Слобомир у износу већем за 2.340,00 КМ и „Trimix“ д.о.о. Бијељина у износу већем за 143,18 КМ.

2. Странка је у годишњем финансијском извјештају према добављачу „Vilux“ д.о.о. Бања Лука исказала обавезе у износу од 15.310,03 КМ. Увидом у Извод отворених ставки

¹⁰ Трошкови огласа у новинама, часописима на радију, у биоскопима и сл.

¹¹ Одлука број: 100-26/20 од 06.04.2020. године и Одлука број: 100-205В/20 од 06.07.2020. године.

¹² Подаци из обрасца 5 (обавезе политичке странке) годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину који је достављен 28.11.2022. године.

добављача на дан 31.12.2020. године, који је странка овјерила, утврђено је да обавезе странке према овом правном лицу износе 16.421,53 КМ.

3. Партија демократског прогреса је у обрасцу 5 (обавезе) исказала обавезе према добављачу „Телевизија КЗ“ д.о.о. Прњавор у износу од 5.960,60 КМ, што не одговара подацима које је доставио добављач. Према подацима из Аналитичке картице добављача на дан 31.12.2020. године, обавезе странке према правном лицу „Телевизија КЗ“ д.о.о. Прњавор укупно износе 10.091,40 КМ, а чине их обавезе ПДП Бања Лука у износу од 7.750,00 КМ, обавезе ПДП ОО Прњавор у износу од 1.640,40 КМ и обавезе ПДП ОО Шамац у износу од 701,00 КМ. Увидом у аналитичке картице утврђено је да Партија демократског прогреса и „Телевизија КЗ“ д.о.о. Прњавор немају усаглашена почетна стања међусобних обавеза односно потраживања на дан 01.01.2020. године.

(6) Прегледом финансијске документације политичке странке, утврђени су недостаци код рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

- Увидом у трошкове репрезентације и документацију на основу које су трошкови евидентирани, тј. рачуне добављача „MONACO“ д.о.о. Бијељина број: 97/20 од 26.05.2020. године у износу од 769,00 КМ и број: 477/20 од 31.12.2020. године у износу од 1.404,00 КМ, утврђено је да је на рачунима, у опису услуге, као врста извршене услуге, наведена конзумација хране и пића, без спецификације која би садржавала врсту и количину хране и пића.

Исто тако, на рачунима добављача Хотел „Видовић“ д.о.о. Бања Лука¹³ и Привредник Ресторан и пансион „Кула“ Источно Сарајево наведено је да се односе на угоститељске услуге, односно услуге конзумације јела и пића, без спецификације о врсти и количини угоститељских услуга, односно врсти и количини јела и пића.

- Увидом у рачун Агенције за пружење интелектуалних услуга „Реално55“ бр. 150/20 од 20.11.2020. године утврђено је да на рачунима није наведена врста услуге, већ је наведено да се фактурише по уговору бр. 900-274/20, у количини од 30 дана по цијени од 166,66 КМ. На исти начин су фактурисане услуге од стране добављача „Телевизија КЗ“, „Ин телевизија“, „БИГ радио“, „Независне новине“ д.о.о., те ЈП „Градска радио-телевизија“ д.о.о. Источно Сарајево, а за које политичка странка у поступку ревизије није доставила уговоре, нити спецификације извршених услуга.
- На рачуну добављача „АД КРАФТ“ бр. 00074-10-20 од 20.10.2020. године у износу од 5.000,00 КМ наведене су услуге интернетских портала без навођења детаља о појединачним објавама (назив портала, број објава, вријеме трајања и сл).
- Контролом благајне утврђено је да је странка из благајне исплатила 300,00 КМ по основу фискалног рачуна број: 8117 од 10.08.2020. године добављача Хотел „Видовић“ Бања Лука, а који се односи на угоститељске услуге. Готовинским плаћањем извршених услуга у износу већем од 200,00 КМ, Партија демократског прогреса је поступила супротно одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

Такође, контролом благајне Партије демократског прогреса утврђено је да су поједине исплате из благајне вршене на основу документације која није валидна.

¹³ Хотел „Видовић“ д.о.о. Бања Лука, рачуни бр. 12/2020 од 13.02.2020. године у износу од 2.750,00 КМ, бр. 78/2020 од 27.10.2020 у износу од 545,00 КМ, бр. 87/2020 од 87/2020 од 19.11.2020. године у износу од 566,00 КМ и Привредник, Ресторан и пансион Кула Источно Сарајево бр. 080-134/20 од 07.03.2020. године.

Партија демократског прогреса је по основу путних налога број: 165/20 од 02.11.2020 и број: 169/20 од 05.11.2020. године из благајне извршила исплату трошкова дневница и службеног путовања. Увидом у наведене путне налоге утврђено је да на истим није попуњен дио у којем се уписује извјештај са службеног путовања, те да нема потписа лица које је исплатило средства из благајне, одобрило исплату, као ни потписа лица које је примило новац.

d) Намјенски рачун за финансирање кампање током Локалних избора 2020. године.

Као трансакцијски рачун који је, у складу са одредбама члана 4.4 став (1) Изборног закона БиХ, била обавезна отворити и намјенски користити за финансирање изборне кампање за Локалне изборе 2020. године, странка је пријавила трансакцијски рачун странке број: 5620998146396017 код „НЛБ Развојне банке“ ад.

Ревизијом финансијских извјештаја утврђено је да је странка поред рачуна за Локалне изборе 2020. године путем овог рачуна плаћала и рачуне из претходног периода.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ¹⁴ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ Партија демократског прогреса је у сврху изборне кампање за Локалне изборе одржане у новембру 2020. године могла да потроши средства у износу од 531.837,99 КМ.

Партија демократског прогреса је у обрасцу 4.2 годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину исказала трошкове изборне кампање у износу од 412.907,47 КМ. Износ трошкова кампање исказан у годишњем финансијском извјештају није коначан јер је исти потребно увећати за трошкове оглашавања путем друштвених мрежа и трошкове медијског представљања на РТВ „БН“ које странка није пријавила у финансијском извјештају.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Партији демократског прогреса да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом,*
- *да води тачне и правилне евиденције о примљеним прилозима без обзира на који начин их остварује,*
- *да се не финансира из забрањених извора,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака, и*

¹⁴ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничног дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједника РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да поступа у складу и са другим подзаконским актима које доноси Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.*

КОМЕНТАР:

Партија демократског прогреса се у остављеном року читовала на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и постизборног финансијског извјештаја – Локални избори 2020. године. Уз читовање странка је доставила кориговане обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, чиме је дјелимично отклонила недостатке у попуњавању финансијског извјештаја.

Партија демократског прогреса је 24.11.2022. године извршила поврат прилога, који је у току 2020. године примила супротно одредбама члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака, правном лицу „Термоелектро“ д.о.о. Брчко дистрикт у износу од 300,00 КМ, о чему је доставила доказ (извод са рачуна).

Служба за ревизију је уважила све аргументоване примједбе и доказе, те кориговала налазе наведене у Прелиминарном извјештају.

Захваљујемо се овлашћеном лицу за финансијске извјештаје Партије демократског прогреса и запосленом особљу у Главном одбору на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије финансијских извјештаја.

Шеф Одсјека за ревизијске послове, ревизор

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Шеф Службе за ревизију

Мр. сц Хасида Гушић